

Forældrefolder

ØLSTED

BØRNEHAVE

4.års samtale

Læring foregår hele tiden. I familien, i daginstitutionen og dagplejen, i skolen og blandt kammeraterne. Forskning viser, at de kompetencer, som børn lærer tidligt, har stor betydning resten af livet. Grundlaget for en uddannelse lægges altså helt fra barnets fødsel, hvor barnets grundlæggende behov skal dækkes, og forudsætningerne for læring skal stimuleres.

Kerneopgaven for læring i Hedensted Kommune er, at alle børn og unge bliver klar til uddannelse og job.

I Hedensted Kommune vil vi stå på tær for, at vores børn og unge opnår mest mulig LÆRING.

Det vil vi gøre ved at styrke udviklingen af syv kompetencer, som alle er meget vigtige for at opnå læring.

I Ølsted børnehave arbejder vi med Klar til læring i vores daglige pædagogiske arbejde.

Du/I er nu inviteret til en 4. års samtale, som vil tage udgangspunkt i Klar til læring.

Klar til læring bygger på 7 kompetencer, som alle er meget vigtige for at opnå læring.

De 7 kompetencer er:

1. Robusthed
2. Behovsudsættelse
3. Nysgerrighed
4. Vedholdenhed
5. Automatisering
6. Selvregulering/selvdisciplin
7. Gode omgangsformer

I denne folder kan du/I læse om, hvad der forventes af et barn på 3-5 år, og hvordan I som forældre kan arbejde med de 7 kompetencer i hjemmet.

Til samtalen vil vi bl.a. snakke om, hvordan I oplever jeres barn og hvordan vi oplever jeres barn i forhold til de 7 kompetencer.

Folderen er ikke en tjekliste – da børns udvikling ikke er ens, men se folderen som en inspiration til noget du/I kan arbejde med hjemme.

Læs mere på hjemmesiden: www.klartillæring.dk

Robusthed

Robusthed drejer sig om at kunne tåle udfordringer på forskellige niveauer. At man tåler egne og andres følelser. Børn skal i opvæksten opleve forskellighed, så de er rustet til at begå sig i en kompleks verden. Barnet skal lære at håndtere modgang og problemer, og på den måde kan energien bruges til læring af nye kompetencer. Robusthed trænes i et trygt fællesskab ved at udholde/klare små frustrationer, som det lille barn gradvist og naturligt støder på. Modstandskraft og styrke opnås således, når barnet møder passende små udfordringer.

Når barnet er mellem 3-5 år er robusthed bl.a.:

- At kunne tabe i spil
- At kunne få et nej til f.eks. en ekstra småkage, blive afvist i leg eller vente på det bliver ens tur
- At have evnen til selv at klare småproblemer i leg
- At have evnen til i de små situationer selv at stå ved egne holdninger og meninger
- At turde udfordre sig selv fysisk f.eks. ved at klatre op på et legestativ

Som forældre kan du arbejde med:

- Åbenhed om livsfaser: Skilsmisse, død, alderdom osv.
- At barnets basale behov opfyldes: Søvn, mad
- Gåture, cykle med forældre
- Sende barnet med andre hjem/legeaftaler
- Lære at tage ansvar for småopgaver, oprydning på værelset
- Selvstændighed: Sko, tøj osv.
- Være alene i kortere perioder
- Skubbes ud over egne grænser: F.eks. gå i bad
- Små pligter hjemme, rydde egen tallerken op efter aftensmad
- Forældre aldrig nedgøre, men forklare og beskrive

Behovsudsættelse

Det helt lille barn er naturligt styret af sine behov. Når barnet bliver mødt og får opfyldt sine grundlæggende behov som kontakt, omsorg, mad, søvn og stimulation, bliver det gradvist i stand til at udsætte egne behov en smule. Dette udvikles op gennem barndommen. At kunne udsætte egne behov er nødvendigt for at kunne være i en læringssituation og indgå i en social relation. Læring skal forstås bredt, som noget, der foregår hele tiden.

Når barnet er mellem 3-5 år er behovsudsættelse bl.a.:

- At vente på tur i spil og leg
- At kunne række fingeren op til samling - vente på tur
- At kunne vente med at spise, indtil der er sagt "værsgo "

Som forældre kan du arbejde med:

- Vente på tur
- Bruge æggeuret derhjemme, stil tiden og det udløser det ønskede behov
- Taleliste f.eks. ved aftenmadsbordet
- At kunne og turde sige nej, og at det er okay at sige nej
- Pligter i hjemmet f.eks. tømme opvaskemaskinen, kunne udløse et evt. ønske om et udtrykt behov

Nysgerrighed

Nysgerrighed er noget iboende i barnet og skal hele vejen igennem opvæksten stimuleres. Nysgerrighed er vigtig for at kunne fordybe sig. Jo mere nysgerrig man er over længere tid, des mere kan man fordybe sig. Fordybelse handler om at blive udfordret ved at arbejde med emner, som man ikke kender i forvejen, eller dybere emner, som man kun kender lidt.

Når barnet er mellem 3-5 år er nysgerrighed bl.a.:

- At understøtte barnet i at gå på opdagelse i verden og udtrykke sin nysgerrighed gennem sine sanser og krop f.eks. gennem oplevelser i naturen, f.eks. hvor hurtigt kan jeg køre på mooncar m.m.
- At understøtte og stimulere spørgelysten og videbegæret

Som forældre kan du arbejde med:

Når barnet viser interesse for et emne, er det vigtigt at sætte sig ned og lytte og spørge mere ind til interessen. For eksempel, hvis der bages boller i køkkenet er det alle sanser der skal i spil, når barnet viser interesse. Forklare, hvad gæren gør, lade barnet røre ved dejen, smage på den, og så videre. Hvis der bliver slået græs, så lade barnet gå med rundt, snakke om, hvorfor græsset er blevet langt, hvor tingene kommer fra og lade snakken udvikle sig efter hvor barnet ønsker, at den bevæger sig hen. Hvis de finder nogle sten på vejen, så sætte sig ned og snakke om formen, farven osv.

- Tal - hoppe på et ben - hvor mange gange?
- Leg med sprog - lave røverhistorier
- Lave føle-leg
- Læse for barnet og lave sjove rim og remser

Nysgerrighed for søskendeforhold. Barnet søger gennem sin nysgerrighed at finde ud af, hvor grænserne går hos sine større søskende. Hvis jeg gør sådan og sådan, hvordan reagerer den store så.

Nysgerrighed på de sociale relationer, hvor det er vigtigt som forældre, at gå og støtte og udvide disse kompetencer hos sit barn. Forklar den yngste, hvorfor den store reagerer, som han/hun gør, når den yngste gør sådan og sådan. Og være med til at udvikle forholdene.

Vedholdenhed

Vedholdenhed og koncentration handler om at kunne fastholde opmærksomheden. Her kommer behovsudsættelsen og robustheden bl.a. ind. Når man koncentrerer sig, lukker man både indre og ydre påvirkninger ude. For at være vedholdende må barnet kunne tåle modgang og frustrationer

Når barnet er mellem 3-5 år er vedholdenhed bl.a.:

- At øve/træne til en bestemt færdighed er opnået f.eks. at cykle
- At kunne tage tøj på selv
- At kunne lave en perleplade færdig
- At kunne blive i en dialog i et givet tidsrum

Som forældre kan du arbejde med:

Holde bordskik: Øve vedholdenhed, fællesskab/samvær, hygge.

Forældrene er den gode rollemodel, ved selv at blive siddende ved bordet med koncentration om familiens måltid, være med til at skabe god atmosfære, hvor familiemedlemmer f.eks. skiftes til at fortælle. På denne måde øver børnehavebarnet vedholdenhed i et forventeligt tidsrum.

Automatisering

Gennem træning - øve sig - opnås automatisering. Jo mere et barn kommer i vanen med at øve og træne - og oplever succes med det – des mere energi og hjernekapacitet er der til ny læring. Det kan både handle om motorik og færdigheder i bredere forstand. Automatisering giver barnet en tro på at kunne noget selv.

Når barnet er mellem 3-5 år er automatisering bl.a.:

- At kunne tage tøj af og på
- At kunne kravle ind og ud af bilen og spænde sig fast
- At kunne pille æg og mandariner
- At kunne sit navn, adresse og alder
- At kunne tælle, rim, remser og sange

Som forældre kan du arbejde med:

- Lade barnet hjælpe til med de praktiske gøremål f.eks. dække bord, rydde væk, smøre madpakke m.v.
- Lade barnet klare toiletbesøg selv (tørre sig, trække ud og vaske hænder)
- Lade barnet selv tage tøj af og på og i den rigtige rækkefølge – tøjet skal ikke være for udfordrende f.eks. smækbukser
- Sørge for at barnet selv kan åbne/lukke madpakken. Bruge symboler/navn på barnets ting så de nemt kan finde det
- Læse bøger om bogstaver, rim og remser – gerne flere gange – og spille iPad med sit barn, hvor det handler om f.eks. bogstaver og tal

Som forældre skal man have god tid og tålmodighed til at lade barnet udføre opgaverne selv. Og være bevidst om at man ikke tager over.

Selvregulering/selvdisciplin

Når børn bliver fastholdt i at holde sig inden for nogle givne rammer og regler – daginstitutionens, skolens og hjemmets – vil de henad vejen forstå, at det hjælper i enhver læringsituation at blive inden for disse.

Når barnet er mellem 3-5 år er selvregulering/selvdisciplin bl.a.:

- At kunne tåle krav uden at bryde sammen
- At kunne sidde og spise med andre i bh. og familien
- At kunne vente til det bliver ens tur
- At tåle et nej
- At kunne klare at dele med andre uden at bryde sammen
- At kunne falde i søvn selv om aftenen
- At kunne sætte madkassen tilbage i køleskabet

Som forældre kan du arbejde med:

- At træne barnet i regler for samspil med andre mennesker. F.eks. at vente på tur ved rutsjebanen
- At barnet oplever, at der er tydelige og kærlige rammer omkring det, og at det gradvist får mere plads til at udfolde sig indenfor disse rammer
- At barnet ikke kun bliver styret, men også gradvist lærer at styre sig selv i visse sammenhænge
- At barnet bliver mødt med positive forventninger til, at det kan
- At barnet har mulighed for at lege med andre børn i trygge, kendte og mindre enheder
- At være en del af familien og det fælles måltid
- At barnet oplever at være en del af et familiefællesskab, hvor alle deltager
- At øve barnet i at være sammen med andre voksne, som barnet føler sig tryk hos
- At lade barnet opleve, at dets oplevelser og følelser bliver hørt, og at de voksne omkring støtter barnet i, hvordan det kan komme videre

Gode omgangsformer

Gode omgangsformer og fornuftig og ordentlig kommunikation er grundlaget for alle fællesskaber og læringsituationer.

Det handler om respekt for hinanden - sådan helt grundlæggende.

Når barnet er mellem 3-5 år er gode omgangsformer bl.a.:

Eksempler på opgaver, normer og kommunikation, som kan trænes/øves:

- Små opgaver og pligter i hverdagen, der inviterer barnet ind som en del af fællesskabet f.eks. at hjælpe med at rydde op på værelset, selv hænge tøj på plads, dække bord mv.
- Lære at følge spillereglerne i forskellige kontekster (f.eks. svømmehallen, legepladsen) eller i forskellige lege eller aktiviteter (f.eks. sanglege, spil)
- Lære barnet at være opmærksomme på og hjælpe hinanden f.eks. hvis en falder og slår sig, hvis en bliver ked af det, hvis en ikke kan løse en opgave
- Lære barnet god skik f.eks. ikke bøvs og prutte ved bordet, ikke slå andre
- Hjælpe barnet med ikke at sige grimme ting til andre
Lære barnet almindelig høflighed, samt en forståelse for, hvorfor det er meningsfuldt f.eks. at sige "tak for mad"

Som forældre kan du arbejde med:

- Øjenkontakt, at man ser på hinanden, når man taler sammen
- Tale pænt til hinanden
- At hilse på hinanden
- Man råber ikke af hinanden
- Man hjælper hinanden, hvis nogen er ked af det
- Omsorg for hinanden
- Lytte, når der er en, der taler
- Vente på tur
- Opfordre sine børn til at lege med flere forskellige – invitere forskellige børn med hjem
- Ikke tale dårligt om de andre i børnehaven

Egne notater